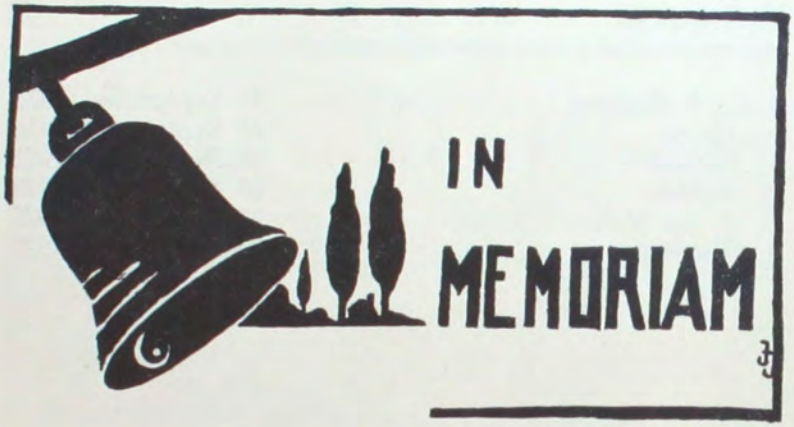

PROFESSOR MR. W. ZEVENBERGEN.

Wanneer ik mij opmaak tot de teere taak iets over onzen overleden leermeester te schrijven, en overdenk de verschillende episoden in zijn leven, waaraan wij als studenten deel hadden, dan doorleef ik weer ten volle de verschrikking van dat Nieuw-Eik en Duinen, dat wel een symbool was van de geheele tragedie van Prof. Zevenbergens ziek worden en overlijden.

Langzaam aan was zijn sterk lichaam afgebrokkeld naar den dood, en zijn kracht vervloeid tot de stille rust; en was zijn sterke denkende actieve geest verstild tot een blanken vrede. Totdat God de rijpe vrucht geplukt heeft en in zijn eeuwige schuren opgeborgen.

Wij, de overgeblevenen, vooral de zwaar getroffen familie en daarna allen, die hem gekend hebben en voor wie hij dan ook iets beteekende, moesten hem aan de aarde overgeven, en kunnen thans niet anders doen dan hem eeren in onze herinnering en vooral zijn geestelijke nalatenschap waardeeren, in meerdere mate dan bij zijn leven is geschied.

Het ligt geenszins op mijn weg en het gaat mijn krachten ver te boven hier de wetenschappelijke bekwaamheden en praestaties van Professor Zevenbergen uiteen te zetten.

Wie van de tot nog toe schaars verschenen berichten over zijn heengaan uit den kring der Vrije Universiteit heeft kennis genomen, mag stellig met mij verwachten dat van meer bevoegde hand deze hoedanigheden van den overleden Professor, die een sieraad voor de Vrije Universiteit was, alsnog zullen worden in het licht gesteld. Zijn uitermate gedegen werk over het Nederlandsche Strafrecht staat wellicht aan de spits van de werken van die soort, en moge het al aanleiding geven tot critiek — terecht of ten onrechte, dat wordt hier in het midden gelaten — het verdient toch zeker, waar het blijk geeft van groote geleerdheid, scherpzinnigheid, en eerlijkheid, aan een degelijke bespreking van vakkundige zijde onderworpen te worden.

Ik moge een en ander schrijven over hem, zooals wij hem welhaast dagelijks zagen, zooals wij hem zagen als studenten. En dan sprong wel als een scherpe lijn duidelijk naar voren de groote liefde die Professor Zevenbergen voor zijn ambt gevoelde. Met enthousiasme aanvaardde hij zijn professoraat en met vuur gaf hij zijn college's.

Zelf boordevol van wetenschap op allerhande gebied, wilde hij ons daarvan mededeelen en uitreiken. Hij wilde ons zoo spoedig mogelijk inleiden tot en laten denken over de groote vraagstukken, die hem vervulden.

Helaas doofde zijn enthousiasme vaak door onze domheid en gebrek aan inzicht, dat veelal teweeggebracht werd door een totale afwezigheid van studie, terwijl bovendien Professor Zevenbergen geneigd was zijn studenten wat hoog te taxeeren.

Steeds zette hij ons aan tot werken, tot denken; maar wanneer wij dan in ons eerstejaars-vrijbuiterschap, dat zich immers pas van de schoolbanken losgewerkt had, aanvoerden dat we toch ook ons studentenleven moesten hebben, dan vond ook dat weerklank in hem. Hij wilde slechts een redelijke verdeeling en had een afschuw van het redeloos in lediggang doorbrengen van vele dagen. Niets verdroot hem meer dan dat er weinig gestudeerd werd in den echten

zin des woords en vaak klaagde hij dat er zoo weinig lust bestond tot wetenschappelijk onderzoek.

Nu denke men geenszins dat Professor Zevenbergen zijn studenten eenzijdig aandreef tot studeeren zonder oog te hebben voor de enorme vormende en cultiveerende beteekenis van het studentenleven voorzoover dat niet in studeeren bestaat. Integendeel besefte hij wel degelijk in hoe sterke mate velen hunner aan die vorming behoefte hadden en hoe bitter noodig het voor hen was sommige begrippen en manieren te laten varen ten einde er andere voor terug te winnen. Hoe ried hij aan toch eens over de grenzen te gaan, en daar het universitaire leven mee te maken, omdat daardoor de blik zoozeer verruimd en zooveel meerdere gemakkelijkheid en zelfstandigheid werd verkregen.

Professor Zevenbergen had groote belangstelling voor zijn studenten. Hij wist hoezeer door studenten gewaardeerd wordt iedere gelegenheid die hem wordt aangeboden om met hun Professoren in nauwer contact te komen, en hij gaf niet slechts ruimschoots gelegenheid hem te bezoeken, maar was er ook zeer op gesteld, en moedigde de bescheidenen aan. En wanneer men bij hem was, maakten zijn vriendschappelijkheid en hartelijkheid het gemakkelijk, en deden het ijs smelten, terwijl de voorzichtige overbeleefde reserve, welke men geneigd is tegenover Hoogleeraren in acht te nemen, plaats maakten voor een zich gemakkelijker aan hem geven.

Men gevoelde bij hem een hartelijke belangstelling in persoon en werk, die de uit den aard der zaak min of meer oppervlakkige college-indrukken wilde omzetten in zoo groot mogelijke kennis van persoonlijkheid en qualiteiten.

Want, zooals gezegd, zijn studenten interesseerden Professor Zevenbergen; vooreerst om hun schoone hoopvolle leeftijd; hij zag zoo gaarne idealen, plannen, ideëen, mooie liefhebberijen bij hen; en dan ook om hun verschillende persoonlijkheden, die hij steeds poogde te peilen totdat hij begreep en doorzag. Want dat was wel een trek die Professor Zevenbergen heel sterk kenmerkte: het willen doorzien van menschen en dingen. Het was of hij de gansche

geestelijke wereld wilde doorschouwen, doordenken en dan ook beoordeelen, „want men moet een vraag niet enkel stellen, maar haar ook beantwoorden"; een simpele waarheid, maar hij wist dat het niet overbodig was die uit te spreken voor studenten die wel gaarne een vraag stellen, maar niet gemakkelijk die beantwoorden en een keuze doen.

Maar ook gevoelde hij belangstelling voor zijn studenten omdat hij in hen zag discipelen der Vrije Universiteit. Zij moesten die Universiteit eer aandoen, en met een kostelijke wapenrusting bekleed zijn alvorens zich in de mêleé des levens te bewegen. Daarom eischte hij ook veel van hen, liet hen veel verwerken, vooral door zijn wijsgeerig gekleurde boeken. De tijden dat men de vereischte stof er in enkele dagen kon „inzetten" (voor het candidaats-examen), waren immers voorbij! Er moest gestudeerd en gedacht worden.

Zelf werkte hij dan ook zeer hard; vooral ook voor zijn college's, om hetgeen hij daar gaf tot de grootst mogelijke perfectie naar vorm en inhoud op te voeren.

Helaas werd het college-geven in den laatsten tijd een kwelling voor hem daar zijn gezondheid en zenuwgestel ondermijnd werden door die kwaal, die hem tenslotte van ons weggenomen heeft.

In Professor Zevenbergen is een hoogleeraar heengegaan van groote bekwaamheid, scherpzinnig van verstand en groot van hart, aan wien menigeen veel te danken heeft, die aan velen tot voorbeeld heeft gestrekt, en de liefde van vele harten had gewonnen. Door den nauwen band die er tusschen hem en zijn studenten bestond, is zijn heengaan ook voor hen smartelijk en wordt hij onder hen diep betreurd.

Niet alleen in zijn werken zal hij voortleven, maar ook in de harten zijner studenten, die met groote genegenheid en dankbaarheid hun hooggeschatten leermeester zullen gedenken.